

Broj 8.

U Trstu, 2. marca 1899.

Godina XXX.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripoštava se pisan, oglasi i id. tiskaju po običnom cieniku ili po dogovoru. Isto tako je sa prilozima. Novci se užaju poštarskom naputnicom (assegno postalo) na administraciju „Naše Sloga“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list ne dudje na vrieme, neka to javi odpravniku u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarnina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Nar. pod.

Odgovorni urednik i izdavatelj Matija Mandić.

Tiskara konsorcijska lista „Edinost“ ulica Carintia br. 12 u Trstu.

Izlazi svakog četvrtka na cijelom arku, osim 2. febraru, 6. aprila, 11. maja, 1. junija, 29. junija, 2. nov. i 28. dec.
Netiskani dopisi se nevrataju.

Nebilježljivani listovi se neprimaju. Predplata s poštarnicom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2 $\frac{1}{2}$ i 1 za pol godine. Izvan carine više poštarnina.

Na malo jedan broj 5 nč.
Uredništvo nalazi se u ulici Farneto broj 14.

Za pljenjeno

Za pljenjeno

Za pljenjeno

Za pljenjeno

Zapljenjeno

Otvorení nalog.

Nalažen gospodinu Antonu Krajčku, redarstvenemu oficijalu, da postupa zakonskim propisom na zapljenje svih primjeraka lista »Naša Sloga« današnjeg dana br. 8, koje bi našao u uredničtvu, administraciji i odpravnici, kano i u tiskarni »Edinost«, gdje će zapljeniti također dotični tiskarski sastavuk, te nadmetnuti uredovni pečat, iliti, sporazumkom tiskara, razložiti tiskarski slogan.

Ovoj maredbi bilo je povodom članak „Quousque tandem?“ od početka do konca, uvršten u rečenom listu, – prizdržavajuć si izpitavajuće drugih članaka.

C. kr. državno odvjetništvo
Trst, dne 2. marca 1899.
Dr. Chersich.

Uzorna talijanska uprava!

Boljum, 25. februara 1899.

Bezsvjedstvo upravljanje nekojim občinama, koje se nalaze u talijanskim rukama; siromaštvo i nevolja, u koju te občine uslijed slabog gospodarenja upadoše; paševanje pojedinih gladihu-otvara, kojim kod uprave občine, dohara na sreću leži, ne dobro i korist občine, već vlastiti probitati, reće bi, da se počelo istarski i propastiteljem kruto osvećivati. Na dnevnem redu čujemo, čitamo i vidimo, bankrot nekojih občina. Občine nemogu, da se gangu uslijed nereda, duga, pronevjerenja – slabog gospodarstva. Tu istinu priznala je ista porečka »L'Istrice« prošle godine u jednom broju, kadno je levala debele suze radi kužne bolesti, koja da je već mal ne sve občine, koje su u talijanskim rukama, zahvatila. Hvala staroj grčište na tom priznanju! Ispak ima u njoj još nekoliko stila i iškrenosti, zar ne g. uredniče? (Bojimo, da se varate. Op. ureda.) Među občinske uprave zaraženom kužnom bolesću, koju bismo okrstili imenom »talijanska občinska fiorencia« spada i mjestna občina Boljum.

Jedan naš sadasjni občinski zastupnik iz Boruta, načav se pred nekoliko dana u občinskem uredu u exačeljnikom J. Matetišićem, okretio je doista tu bolest drugim izrazom, koj bi njoj možda bolje pribistao, ali nije tako fin kako »fiorenta«. Rekao je naime taj zastupnik po domaće: »Ma eujete vi podešat, oni vaski račun, to vam je prava sv...«. I nije rekao previše – nama se dapaće čini, da je i to premalo. Iz spomenice g. revizora, koji ste tiskali u zadnjem broju, i u komentaru (tumačenju), koje će slediti, moći će se zaključiti, da je taj izraz još preblag.

Kao dokaz, da su gg. revizori učinili svoju dužnost savjestno i nepristrano, eto vam sa tiskom u prepisu jednoglasni zaključak sadasnjeg zastupstva, stvoren na sjednici 14. jula 1898. pod točkom II. dnevnog reda, koj glasi:

»I. Računi u obče nisu bili vodjeni zakonitim redom, te se ih nemože priznati s razloga, što ima u istih sadržinu každih razloga, što ima u istih sadržinu každih razloga, netočnosti, da, i očividnih zločina.«

II. Svi izdatci i prihodi, koji se nisu slanjuju na posebnu specifičku, ne priznaju se sve dole, dok so dotični izkazi ne pronađu, – méritorno ne pregledaju i nepriznaju se jasnim i valjanim.

III. Glavno občinsko imaju se likvidirati i ujedno označiti od kada su plaćeni kamati.

IV. Občinsko zastupstvo ne priznaje nijednog duga učinjena od bivšeg glavarja na teret občine »a ne uvrštenog u hodu ka dotične godine, u kojoj je dug učinjen, sve dole, dok se o zlorabbi ne izreče kompetentan sudija.«

V. Računi porezne občine Sušnjevica nemože se zaključiti, jer nije jasan ni prihod ni razvod nijedne upravne godine, te se ima ove računo u ostale konstituirane, kažnjeve netočnosti u raznim ostalim računima poreznih občina predati na os. kr. državno odvjetništvo u Rovinj, da se ono izreče merito.

VI. Bivši obč. glavar, kao blagajnik i upravitelj mještane občine Boljum, ima se pozvati na odgovornost radi svih zloraba, izpitati ga na zapisiak radi zamjene službenoga dužnosti i radi daljnog uredovanja proti njemu.

VII. Isto (petnaest) priloga računa porezne občine Sušnjevica zasjecajućih u upravne godine 1889–1895, ima se posljivo sačuvati i priložiti svjedočivo u ostalom gradivu, koje se bude imato odnositi na o. kr. odvjetništvo u Rovinj.

Tako je glasio jednoglasni zaključak obč. zastupstva, u kojem se nalazi na žalost i dvojice »šarenjaka«, koji su nam se iznevjerili, ali koji već danas svoj grijeh oplakuju.

Mi pak dodajemo za danas još k tomu sljedeće: Vi gospodje Talijani, koji Hrvate kratebiti barbarima, razgledajte, popitajte i vidite, dali se u jednoj občini, koja se nalazi u vaših rukama, nalazi jedan zaključak sličan ovomu? Pristoli li izraz »barbari« više vam ili nama?

Vi, koji držate sastanku u Trstu i u drugim gradivima, pa onđe vredate kako da istarskoj Slaveni izbrisete iz knjige živuljih; vi, koji na tim sastancima stvarate zaključke, da ćete nas ped geslom: »Ejiciamus eos foras, baciti vanka«; vi, koji nam strasni zaslijepili, kratebiti sve ono, što vi već davno uživate, skoprem u manjini, stavite ruku na prsa, ja nisu odgovorite: ne bi bilo pamćenje i koristite kad biste držali sastanku i vječali »po-štemom upravljanju sa občinskim dobrom; kad biste razpravljali o tom, kako da »gnjilež i trulež, što se u vasn občinama nalazi, izličite; kako da na put stanete eleparji, što se u vasn upravama nalazi? Vi, koji imate u svojim sredinama kakovih doktora, imali biste vječati, da iznadjete lek proti toj zaraznoj i kužnoj bolesti, t. j. u »občinskoj fijorci«.

Za danas dosta; drugi put domo vam odavde jednu »receptu« proučiti, akoprijevno doktori: budeš li se hteli s njim poslužiti, izličiti ćete nekoje Vaše občine i spomenute bolesti.

Glavna skupština kot. gosp. zadruge u Opatiji.

(Konac.)

Kako je iz obraćanja razvidno, imala je zadruga tečajem godine 1898. dohodak for. 682,56 a troška 513,22

cisto navčeno stanje koncem.

god. 1898. for. 169,34

Proračun za godinu 1899. bivaš predložen jednoglasno kako bijuće predložen po odboru naime:

dohodak od . . . . forinti 399,34

u potroškom od . . . . forinti 342,

dakle viškom od . . . . forinti 57,34

Veoma zanimiva bijuće razprava točke V. dnevnog reda, naime ustrojenje vrtadzadnika, u koju je uticeno veliki broj zadrugrara. Pitano o ustrojenju vrtu, kako kasnije doznaš, bijaće potaknuto već prije nekoj godini, nu nije se moglo ostvariti, jer nisu tomu dosigrala novčana sredstva zadruge, u da se je, jur davno gojena želja zadrugrara napokon izpunila, zasluga ide u prvom redu gospodinu predsjedniku, koji se je za tu stvar, kako i za ostale, tičuće se napredka zadruge, svim silama zuuzeo.

Razprava trajala je dulje vremena, pak su se zadrugrari složili s principu i izabrali odbor od 10 zadrugrara, koji inaču razgledati zemljišta, koja bi bila prikladna za ustrojenje vrtu, te uspjeh javiti odboru zadruge.

Nadum se, da će ovaj zaključak odbor zadruge i provesti moći, a to će nedvojbeno biti od velike koristi po napredak gospodarstva.

Pošto bijuće stvoreno jošte nekoliko drugih zaključaka, porazdolio se sredom oruđu med članove, i predsjednik zaključkuje sjeđnicu, nu članovi ipak ostadoše jošte dugo vremena sakupljeni, dogovarajuće se s odborom – osobito sa objubljenim predsjednikom, – dok nije nadoso čas rastanka.

Prije rastanka preporučila zadružari gosp. predsjedniku, da se pobrine, da se u Mošćenici ili Berzeču ustroji posjednik, a predsjednik občine, da će se savjetovati o stvari sa uplivnimi osobami i nastojati tom, da se želja zadrugrara izpun. Tako je svršala ta važna skupština koja je na mene: Žao mi je prisutne učenila veoma ugodan utisak, nu neugodno dirnulo me je, što nije biti ovoj skupštini – kako ni prijašnjim – prisustvovao nijedan odslušnik oblasti, što je dokaz, da se za zadrugu malo briuu. — Z.

Rodoljubni Poziv.

Dosada obstojale su podružnice družbe S. Cirila i Metoda za Istru samo u pokrajini Istri. Ujed molbe ravnateljstva družbe dozvoljila je visoko c. k. ministarstvo putaravnih poslova odpisom od 20. listopada 1898. broj 34051. ustrojenje podružnice spomenute družbe u svim krajovinama i zemljama zastupanim u carevinskom vjeću. Tim je znatno razšireno djelovanje naše družbe.

Nas narod u Istri je odvise siromašan, te nebi mogao izvlačno podržati nastojanje družbe, koja za polućenje svojih ciljeva treba mnogo većeg prihoda, nego ga do sada ima. Treba neobodno, da nam prije svega u pomoć birača iz Dalmacije ustanjuju podružnice u svim gradovima, mjestima i selima, gdje ima barem 20 rođajuša pripravnih žrtvovati na godinu najmanje po 20 novčića. Podružnice su od velike važnosti za razvoj i napredak družbe. Što više biti će prihod družbe, tim laglje i uspešnije moći će ona raditi na postignuće ciljeva za kojim idje.

Svakomu pravom Hrvatu poznato je žalostno, baš zdjivojno stanje, u kojem se sada nalazi istarski Hrvat. Zakleti neprijatelji hrvatskog naroda u Istri upriče sve sile, da uguši probudjujući se narodnu svest, da zapriče svaku osvještenje, svaki kulturni napredak našeg naroda u Istri. Nedao Bog, da njim njihovo pakleno nastojanje uspije! Narod, koji već vjekove i vjekove čeza za narodnom obukom, za narodnim hrvatskim školama, nemože iste postignuti, jer njegovi stari neprijatelji, premda brojno slatki, ipak svrdjelj ravnaju udesom njegove nesrećne zemlje. Hoće li da dodje do svojih škola, hoće li da očeva jezik otace svojih, mora si pomoći sam, mora od vlastitih sredstava, žrtvami, ustrajati svoje škole, neće li da mi se vlastita djeca za uvjek odunrode.

Ozajom na ovo prežalostno stanje istarskog Hrvata, podpisano pozivlje sve rodoljube dijeljen kralje Dalmacije, da u svim gradovima, mjestima i selima, gdje ima samo dvadesetak četvrtih Hrvata pripravnih žrtvovati i siori, ili barem 20 novčića na godinu, da ustroje podružnice družbe S. Cirila i Metoda za Istru. Za upute, pravila i tiskalice neku se svaku, koji, geljegod može u Dalmaciji, hoće pokrenuti ustrojenje koje podružnice nose družbe, obrati na ravnateljstvo u Voloskom, te će mu ovo bezdvojno poslati sve potrebite upute za ustrojenje podružnice.

Potpisano se stalno nuda, da će ovaj zdvojni vapaj čuti svi, u kojim nije ugasheno zadnja iskra rodoljubija.

Umoljavajući sve ostale rodoljubne novine u Dalmaciji, da ovaj poziv odmah pretaknaju.

Volosko-Opatija, 11. siječnja 1899.
Odbor države S. Cirila i Metoda za Istru.
Za ravnateljstvo: Dr. K. Janešić, podpredsjednik — Dr. Pošćić, tajnik.

Pogled po svetu.

U TRSTU, 1. marca 1899.

Njeg. Veličanstvo primilo je u petak ministra predsjednika grofa Thuna u posebnu audienciju. Slijeđec dana obdržavaljao je ministarstvo svoje vjeće, u kojem se je razgovarjalo medju ostalim i o razvoju onih sabora, koji nebjaju jošte sastavni. Koliko je do sada poznato, nije jošta ništa zaključeno o tom sastavu.

Zakon za uređenje službeničkih plaća provesti će vlada na temelju § 14. Taj zakon imao bi stupiti u kriestost koncem mjeseca junija.

Iz zemaljskih sabora, koji bijahu nedavno sazvani, neima ništa osobita. Dolnjo-austrijski sabor razpravlja o promjeni izbornoga reda. Saborska većina – kršćanski socijalisti, kaže tom promjenom osigurati si i za buduće većinu. Promjena ta naperena je proti njemačkim liberalcima.

Njemački opozicionaci svršali su u Pragu svoje razprave o programu i o zahtjevih sviju Niemaca. Čim dovrše izvestitelj svoj posao, biti će u Beču svr predlozi podneseni na odbrenje pouzdanikom opozicije.

Niemci iz Česke zaključili su na sastanku u Pragu, da neće stupiti u zemaljski sabor. Radi toga kani vlada, sastaviti češki sabor polovicom tekuge mjeseca.

Razprava, koju vode trentinski zastupnici sa vladom radi autonomije južnoga Tirola, reć bi, da će se ovaj put sretno svršiti. Ako vlada zadovolji zastupnikom južnoga Tirola, tada bi se moglo dogoditi, da se razpadne talijanski klub na carevinskom vjeću. Trentinci bo nebi imali tada više razloga, da budu u opoziciji proti vladu.

Kod naknadnog izbora za Gorički sabor bio je izabran na mjesto odstupivoga grofa Frana Coronini-a, talijanski liberalni kandidat dr. Egger. Konservativni Talijani kandidirali su župnika Baubelu – valjda samo za to, da liberalci bolje drže na okupu. U Ugarskoj odstupilo je ministarstvo Banffy-eva a novo ministarstvo sastavio je Koluman Szell. U novo ministarstvo stupilo je više članova prijašnjeg ministarstva.

Novo bugarsko ministarstvo stvorilo si je veliku stranku od bivših pristaša Stambulova i Radostlavova. Bugarska vlada izpričala se opetovo u Carigradu, dase ona nemije u narodni pokret u Makedoniji.

Rusiji neprijateljski listovi javljali su posliednjih dana zlobno, da je car Nikola bolestan, da se nepača u državne poslove, i da je upravu istih izručio svomu stricu Milajlu. Kao obično pokuzalo se i sada, da su to sve same izmišljotine protivnika Rusije, koji bi rado vidjeli mladoga cara na mrtvačkoj postelji.

Talijanska vlada uzprotivila se želji svih prijatelja svjetskog mira, da bude i sv. Stolice zastupana na kongresu, koji će se sastati u Holandiji, i na kojem će se razpravljati o predlogu cara Nikole o sveobčem ratu zauzimanju. To je svakako slabo značenje za taj budući kongres, na kojem bi imala voditi prvu riječ upravo sv. Stolica, duhovna naime vlast, kojoj leži najvećina na sreću dujevno i tjelesno dobro sviju naroda.

Sv. Otac papa obolio je ovih dana pogibeljno. Prekjucer izveli su prvi rimski liečnici na njemu operaciju. Po najavljivih vesti kreće bolest visokoga bolestnika na bolje. Sav načrtačen svjet zanima se živo za stanje sv. Oteca, kojega neka Svevišnji očuva na životu u ovako ozbiljnih i težkih časovih.

U Parizu odkrili su na dan početka predsjednika republike Faure-a utorot. Orleanski princ Filip, koji si prisvaja pravo na francusko priestolje, potio je pomoću svojih agenta izvesti prevrat, te sebe dati proglašiti vladarem Francezke.

Jurina i Franina.

Fr. Znaš, da misle mačji klast za potest Žukvarića.

Jur. Koga zložio?

Fr. Deju, da se je hodil preporočiti Biseru.

Jur. A Halubljani?

Fr. Smeju se i Biseru i Žukvariću i Kajfe i Fratitlje i svoj njihov kumpanjiju.

Jur. Ča pak daju Berguće, Brožani, Ručavčani i Žvonečnici?

Fr. Pametniji kimaju s glavom i govore među sobom, da su jih mačji poglavari previše za nos pohljali.

Jur. A oni dragi?

Fr. Dragi ti, ča j' nemo ostane vavek nemo.

Različite viesti.

† Ivan Krstiteљ Černe, Dne 24. p. m. na večer prominuo je nakon kratke ali težke bolesti providjen. Otajatvele zaslužni župnik susjednih Barkovlja, veleć. g. Ivan Krstiteљ Černe u muževnjov dobi od 57 godina. Blagopokojnim Černetom izgubila je erka uzorni svećenike a slovenski narod odlčnu sinu. Za trdanske Slovence, osobito pakto za rodoljubne naše Barkovlje težje je to udarac, jer je blagopokojni župnik Černe bio tamo no samo uzorni blagoviestnik, nego i odlučan branitelj i zaštitnik svoga naroda. A ovaj narod štovao ga i ljubio kano pravoga očeva. To se osobito pokazalo prigodom njegova pogreba u nedjelju poslije podne kaduo se je okolo njegova leica sakupilo do 6000 dana. iz svih strana naše okolice i muogobrjnici iz Trsta. Za govor župnika g. Fr. Kosea u crkvi neosta co suho.

Odlčionušu svećeniku i rodoljubu klijem: Nauživala se tvoja plemenita dušica božjega, a njegovim milim željimo iskreno sačešće.

Odbor političkog društva "Edinstvo" imati će u petak dane 3. t. m. u 7^½ sati na večer redovitu sjednicu.

Počastnim članom imenovan je odbor "Hrvatske čitaonicice" u Rovinjskom selu u svojoj sjednici dane 5. februara t. g. urednika našega lista gosp. M. Mandića.

Novi kazneni branitelj. Naš zemljak g. Dr. Ivan Zuceon, koji je nedavno polozio slijepom uspjehom ovduječnički izpit, i koji se nalazi sada u odvjetničkoj praksi u Trstu, upisan je ovih dana u žimenik kaznenih branitelja, što dajevo do znanja našim vanjekim prijateljem.

Javni sastanak u Šmarju. U nedjelju poslije podne obdržavao se u Šmarju urećeni javni sastanak. Iz Trsta posli su na sastanak od političkog društva gosp. Mandić, Dr. Gregorin, Dr. Rybač. Cotić i još nekoj mladja gospoda. Njima se je pridružio i dr. M. Trinajstić, zemaljski zastupnik za koparski kotar.

Najtačan sastanak se neće održivano velik broj občinara iz čitave bivše mještane občine Pomjan. Ponajviše ih bježe dakako iz Šmarja, pak Mareziga, Gažona, Pomjana, Trnaka, Krkavč, Babići, itd. itd. Rodoljubno svećenstvo naše bježe također lijevo zastupano. Prostrana pučka škola bježe natlačena, dočin je mnogo občinstva ostalo vani, na stuhama, pred školom i pod stromom.

Oko 3 sata pozdravi predsjednik pol. društva "Edinstvo" prisutne, predstavlja vlad. zastupnika, e. k. perovodju g. Gassera i ostale uglednije osobe. Pročita pozdravno pismo zastupnika D. Laiginje, koji se je izpričao, što nije mogao doći. Kod druge točke dnevnoga reda: Počvor o predstojecem izboru u dvih novoustrojenih občinah, Pomjan i Mareziga, obrazložio je predsjednik občinara o čemu se radi. Govorili su nadalje kod te točke g. župnik Tomšić, dekan Ladavac i nekoj občinari. Prilvarena bježe i rezolucija, da se pozove e. k. vladu neka uznastoji, da budu u izbornih komisijama obje stranke zustupane.

Kod druge točke: Izvješće o djelovanju u semajnljini saboru govorili su: predsjednik občinara i temeljito Dr. M. Trinajstić i drugi. Bilo je i nekoliko upita i predloga kod te točke. Oduževljeno bježe prihvaćena pouzdanicna zast. Trinajstiću. Kod posljedne točke: predloži i interpretacije govorilo je više njih u vrlo oduševljeno Dr. Rybač. Sastanak je trajao preko 2 sata. Vladalo je živo odstavljanje i uzoran red: Odbor pol. društva nije se nadio niti izdaleku takovom uspeh. Naša drugarica "Edinstvo" donosi će občino izvješće o tom važnom i zanimivom sastanku.

Za "družbu sv. Cirila i Metoda" prislo je gosp. Depedeđ Andrija, kapelan u Hreljinu-Mjeđu 5. for. 40 novč. sakupljene prigodom imendana velež. župnika Ivana Urpania; gg. Lav Klodiš Sabladiški i Ante Topić, učenici trgovske škole "Rovtella" u Trstu za podestiti uspomenu svojeg prežaljenog ravnatelja dra. Klementa Luncardi, kruna 5.

Za nešretalke I. Drnjevića i I. Trinajstića nastradalo požarom u Belovom (Boginjaku) izvješće u. gg. Ivan Vlčić (Boginjaku), Jurišić i Amalija Bakarčić svaki po 1 krunu. Ugledali se u njihov primjer i druge to pomogli nešretnim zemljakom u dalekom svetu!

Iz Opštije pišu nam 27. pr. m. Nasega je yriedno prijatelj i čestitoga rodoljuba i učitelja gosp. Antuna Stiglješa zadarskih ovih dana učilišta nekreća, sto u obec može, da zadesi sroš ljubicega. U prošli namjno dočvrtala preminula mu dobra majka. Težak je to udara, nu mi grijmo čvrstu nadu, da će mi on zanti odložiti. Znamo, da su u ovakim trenutcima rječi — pa bile one i najutjecajljive — od slabe ili uprave od nikakove pomoći, s toga i zaključujemo, uz vrudu želju, da bi se duša našeg prijatelja prije razvedriš i razgnali, i da bi uzmogno, da i nadalje nastoji istim osim marom i žarom kuo i do sada što je uzastojao oko vršenja težkoga svoga i uživinsogu apostolata medju nevoljnim narodom našim. Čestitoj pokojnici uđicilje Svetišnji vicečni pokoj a učiviljenoj svojim srćenosti, da udara stižu podnešeni.

Prijatelji.

Naknadni izbor za istarski sabor. Smrtru zastupnika dra. Costantin i ostalo je izprazneno mjesto zastupnika za gradovo Pazin, Plomin i Labin. Naknadni izbor za te gradove obaviti se će dne 15. travnja t. g. "Odbor" talijanskog političkog društva za Istru sastaje se na sjednici dne 3. t. m. da se dogovore među ostalim i o kandidatu za to mjesto.

Brači u Dalmaciji na srdeč! Iz Voloskog pišu nam 26. pr. m. pod gorjim uslovom koliko sliči:

"U broju 8. zadarskog "Narodnog Listu" od 28. siječnja t. g. bio je tiskan poziv: "Ravnateljstva družbe sv. Cirila i Metoda za Istru" od 11. siječnja t. g., koji Vnu ovdje šlijem moljom, pa ga i Vi prestamate. Zalostno je zaista, da taj rodoljubni poziv nije bio pretiskan od nijedno dalmatinške novine", knašto je i žalostno, što se na taj poziv odzvane samo tri rodoljubia iz posestine Dalmacije, a ipak je evo već prošlo mjesec dana, što bježe taj poziv u "Narodnom Listu" tiskan. Takav nemar za našu prežasnu družbu nemože, da se ničim izpriča. Dalmacija je čisto hrvatske kraljevinu, gdje je starije vlastite podstavne živjeli same nekoliko hajduka Talijana, pa ipak taj malen broj sakuplja za nešretnu "Legu" i oni Hrvatice; — 2. naložilo se učiteljstvu pita se provedbu § 55. državnog zakona; subvenciju siromašnim pokrajinam od strane vlade, te izjednačenje učiteljskih pluha sa pluhama državnih činovnika XI. čina." U tom su složni svr učitelji Austrije i oni Hrvatice; — 2. naložilo se učiteljstvu monarhije što bolje međusobno upoznati i po mogućnosti, ako i ne zadržati u jedan fuhang, a to barem čini veće približiti, nebi li so tako složnim nastojanjem i radom postiglo ono, što progude poštiguti nemože. Tim bježe dnevni red izvršljen. Na konferencu prisjedila je množina brzovjasnih pozdrava osobito od drugova iz Dalmacije.

Kako bježe jurve javljeno, hrvatsko-slovenski učitelji Primorja predložile 6. pr. m. ministrima posebnu spomenicu, koje potjedoši podpisati delegati Gradiške, hoće se, da bi time došli u sukob sa svačim zastupnicima, budući se visokoj vlasti zahtvilo, što je predložila, da se za Gorjeku osnuje zemaljska školska zaklada mjesto stojaoših kotarskih škol, zaklada. Ime ova je spomenica bitao ista sa zadnjicom, što se je predala ministru naštave dne 7. pr. m.

Molbe, kojim su austrijski učitelji pitli za audijenciju k Njegovu Veličanstvu, bježe održljene. Savez njemačkih učiteljskih društava učio je opat molbu za re-

čenu audijenciju — kakvim uspijehom, viđoji smo doskora.

Nedavno povisilo se plaće svim državnim činovnicima i služama; zato se i naše učiteljstvo, ti naši pioniri narodne prosvjete, puvim pravom nadaju, da će kompetentni faktori i njima materijalno stanje poboljšati, te da neće njihov "vapaj" na hlebec ostati i nadalje — kao do sada — glas vapujućeg u putinji.

Vrvari (kod Poreča) dne 26. febrara mjeseca. — Javljam Vas, g. urednici, da imadeimo u naših kmetskih konobah izvrstnoga vina — terana; ali trgovaca nije viditi, kako prošlih godina. Tako i obizvaja se na Porečini, t. j. Valkan, Mošalj, Žbandaj, Fuzkuljin, Fontane, i. t. d., čekaju na trgovce, da produju svoje vino, a izvrste vrsti. Neka se izvole obratiti trgovci s vinom na poštene muzeve, a mi ćemo ih lijeprimiti i poslamo poslužiti!

Zaljubio nani čini konkurencojino vino talijansko; ali mi ga po dusi nememo dati uz onu tako nizku cijenu, ta to je prava ironija prodavati vino, kako smo pređali naše izvrstno grozje! A mi nismo krivi, da se tudji (forešti) državljani kod nas teste!

Vrvarai.

Praktičan izum našega zemljaka. Naš zemljak — Kastavac — g. Josip Varljen Ivanov, mačinista, izumio je vrlo praktičan stroj, kojeg je okristio "Termo električni iglasitelj vrućine". (Indicatore termo elettrico della temperatura.) Svrhu tomu stroju ili spravi jest, da, da oglasni putem zvona topilinu jednoga mjesta ili predmeta bilo na koju mu dragu dajšu. Ovom spravom biti će parni kotlovi i strojevi osigurani protiv svakog eventualnosti razprsenutja. Do sada postoji se u strojevima na takozvana jastulje, da se stroj odvija ne razvrzuti, mu i uz najveću opreznost dogadjaju se ipak velike nesreće. Mnogi mjenici i najudičniji tehničari razbjali su o tom glavu, kako da doskoče toj nevolji. Sada imadeimo spravu, koja odgovara počev navedenom ovaj oglašitelj, postavljen na jastuci jednoga stroja, jamči za to, da se stroj neće odvija ne razvrzuti, jamči da se stroj neće razvrzuti i osoba. Oglasitelj izumilo malo prostora, traje više godina, neponovari se toli lako i netrebda da ga itko nadzire.

Ovaj izum pregledala je c. k. visoka tehnička komisija, te izumitelju predala odličnu povelju. Čestitamo srlačno našemu mladom zemljaku izumitelju.

Nesreća radi neopreznosti. Dne 10. pr. m. prebačila je Paška žena Ivana Beletić iz Zuneske, občina Motovun, upaljenu svetiljkiju. Ova se razbila, upaljeni petrolej počeo nesreću, koja je zdužila tako težak rana, da je nakon devet dana u velikim mukah premimula.

Ljudi bojni, budite opremani sa ovakvimi svetiljkama i u obec se ogrijaj!

Iz Voloskoga pišu nam 25. febr. 1899. Danas osam danas odpratimo do bladun groba troplom mlađadi. Bio je to srušenstvo u svakom obziru roditelja Ivana Mandića od njegove supruge Kornelije. Tužni roditelji izgubili su prije sedam godina svogje prvorodenca Edita, osmoškole gimnazije Sušice. Sada, poslije dugotrajne bolesti premimuo njim je drugi sin, Ervin, onaj koji ih je imao zamjeniti u njihovoj trgovini, i u njihovom gospodarstvu u obec. Klic bolesti dobio je kao vojnik e. i. k. marinare, gdje je bio od svojih poglavara i drugova jako obljubljen. Par godina se je kod kuće krpao njegovom roditelju i statih roditelju, ali je napokon izdahnuo svoju plemenitu dušu u 25. godini dobi svoje. Njegov sprovod je predvodio naš predsjednik Z. M. i. Ć. kojega je pokojnik tako rad osobito zadnje vremeni uz svoju postelju vidiuo, i s kojim se je tako rad Svetišnjemu molio. Pred skrivenom stupale su dve državne vredne vojske djevjice, jedna s blistvo druga u obične.

Nosili su skrinju vredne Voloske mladića, a uza njih stupali drugi vredni naši mladići, noseći sveće. Za skrinjom bili su prvi četverica braće pokojnika, jedan pravnik, jedan pisar, a dvojica gimnazijalci senjske gimnazije, te njihovoj djeđi. Slijedio je voloski načelnik, skoro svih občinskih zastupnika i savjetnici volosko-čopatiski, zastupnik Spineti, te razni vidljivi muževi koji iz toli iz kastavskih občina, i obice mnogi i mrtvi i ženske osobito iz Voloskoga. Lies krasilo je osam vjeća. Postle obavljeno crkvenoga obreda u grobu, kroz vjeća toli na groblju, dakkate suno u našem jeziku po prastarom običaju, pregorio, te nad grobom mlađadi. Belanić dijelio se je od pokojnika.

* * * Citali smo ga onaj dan, kad je izasao i zgrajali so, ali nam za sada vedozvoljava drugo.

* * * Spomenule su ga nekoje. Op. ured.

ime dobrih mu roditelja, kao dragoga sina, u ime mu drage braće, kao ljubaznoga brata, u ime vjernih prijatelja, kao dragoga druga, u ime čestitih domoljuba kao gorljiva rodotoljuba. Nepretrogavamo vez s tobom, dragi Ervine, zavrsi govornik; mi smo i mi dalje biti u duhovnom savezu. Ti ćeš moliti za nas i naš narod, a mi za Te. Lahlka Ti bila hrvatska zemlja, koju si toli ljubio! I doista, Ervin bijaš jedan od onih mladića, koji nijesu mnogo veći, al koji bijaš bistav, poduzetan, odlučan, kao malo tko, kada se je radilo o narodnoj hrvatskoj stvari, o hrvatskoj časti, o hrvatskih svetinjama. On će stalno moliti Svečinjeg i na onom svetu za dobrobit koli njegovih razvijenih roditelja i braće, roditelja i prijatelja i domoljuba, toli hrvatskog naroda; a oni će uspomenim na njega, to jače raditi za domovinom, da imenuju njegova braća i vrstajući poneke nadomještje i ono, što bi bio pokojni Ervin učinio. Lahlka mu hrvatsku zemlju, koju je toli ljubio! Naša suđut roditeljem i roditeljicom, braći i sestrici, kuo i svim rođakom i prijateljima.

U laži su kraljevine, Kazali smo u predzadnjem broju kako je netko iz Lindara nasamario ovlađnjačeg »Zidovčića«, kako je toho g. Mandić, obično blagajnik u Pazinu na nekoj zabavi u Lindaru miredu pratio zatvorenika od viteza B. (čitatj Mate). G. Mandić posluo je »Zidovčiću« izpravak, kojim proglašuje spomenutu vlast o »vitezovi Matetu« prostom laži. I tako je »vitez Mate« nesamo dobio batina, nego je i njegovo junačtvo razkrinkano.

«Hrvatska» (Croatia). Početkom prethodnog mjeseca počeo je u Zadru izlaziti na mjesto »Katoličke Dalmacije«. Novi taj list izlaziće pod gornjim naslovom dok bude uzpostavljen »Katolička Dalmacija«. »Hrvatska« izlazi dva puta na redan lavo i bivša »Kat. Dalmacija«. Urednik njoj je poznati hrvatski rodoljub veleč. g. Ivo Prodan.

Iz Višnjana pišu nam 25. febrara. (Dobra lekcija.) Imali smo prigode, da čujemo bagatelarni ali zanimljivi razpravu na sudu u Motovunu. Njekog dana bio je pošao u občinski ured u Višnjiju neki Beppo Deccole, poljski vještak, te je zahtjevao, da mu tajnik bez naredbe glavare dade občinsku mapu veleč. da onu pripada občinaru, te da se svaki može s njom van ureda služiti (Che prêtece! Opaska slagara). Pošto je tajnik znao svoju dužnost, Beppo pošao duga nosa, što nije uspio, da pravari tajniku i da se možda i naruga, da zapovjeda tko hoće, knaku je to prije bio. Ali naš Beppo učinio peticiju proti tajniku za torintu 3, jer da je bez mapu izgubio toliko novca. A nije bio ništa da ide pitati gospodina načelniku, kako mu je bilo rečeno, niko ju hoće imati. Tužba je bila učinjena i razprava je slijedila. Culi smo, kako je Beppo imao obrenu pisati, da je načelnik bio naredio tajniku, kad god on dodje, da mu ima dati mapu, u čemu je bio utjeran u laž od gospodina načelnika. Beppo je čekao, da sudac prihvati tužbu i da mu likvidira za tužbu for. 2 a za coper in d'uplo ne 50 a za legu 35 i da osudi tajnika, kako se je hvalio po Višnjiju. Kad tamo, lavo gron iz vreda neba, puće osudu, s kojom je bila odlučena tužba i sva Beppo ve sanje, te naš Beppo perit osudjen još, da plati troškovu pravde. Da ga je vidjala onako okainenjena njegova polovica, bila bi ga barem obrazbula, ali je bila daleko. Najviše boli sijor Beppa, što je sudac rekao, da je tajnik znao učiniti svoju dužnost i da je time pokazao svoj mar za uređenje prama svomu starčevu. (Dobro je to stalo Beppo. Opaska slagara). — Mislimo, da će ta lekciju naučiti više od jednoga, kako se ne smije napadati na ljudi, koji se u njih ne pažaju, već znaju poštivo i revno vršiti svoju dužnost, a ne kako misli Keko i njegov učitelj.

Zeljeznica Opatija-Matulje. Austrijsko ministarstvo zeljeznici podiželo je inžiniru dru. Juliju barunu Schawazu u Beču dozvolu na šest mjeseci, da poduzme tehničke predradnje za mjestnu zeljeznicu Opatija-Matulje na južnog zeljezničkoj pruzi Sv. Petar-Rieka-Opatija.

Dante Alighieri žalje u Istru talijanske kajige. Onomadne kazali smo, koju je svrha tonut u Italiji ustrojenom društvu, a dumas nam je onomu dodati, da ne sakuplja samo novece, kojim se hrvatska i slovenska djeca u mreži Primorju raznoredjuju, nego da falje i knjige u Istru, da istini to raznaredjene posjeti.

Iz Velenja Škola pišu našim ovlađnjućim listovom, da je društvo »Dante Alighieri« tamo poslalo stotinu knjiga od ponajboljih talijanskih pisaca. Nije dakle dosta, da »Dante Alighieri« novecem podupire Legue i razna talijanska politička društva

u ovih naših južnih strana, već jo oto potulo i knjigami provadljati svoj nečist po sao. A naši suplemenici i naša sretinja braća!

Službeni naslov u Austriji. Ministar predsjednik je odredio, da se kod oblasti u službenom dopisovanju noseju više rabići dosad obitajuće titulature i kćeni pridjevi kuo: slavni, veleslavni, visoki, presveti itd.; od sada imaju glasiti službene adrese: »gospodin kotsarski poglavari», »gospodinu namjestniku», »gospodinu ministru», i više ni manje.

Iz nedaleke prošlosti. U Milatu izlazeći »L'Illustration popolare«, Volume XVII. N. 19, od dne 7. marta 1880. piše se u narodnostih odnosnjih u Istri ovako: »Na snjemu u Pazinu, koji je jedan od najvažnijih Istra, sakupiće se različiti tipovi slavenskoga plemena, koji obitavaju u Istri. Ovi Slaveni različna poricka skupljaju dvije trećine pučanstva Istrice i Tisre, dočim sručujuju Talijani u jedno su neščenim austrijskim i u življem zadaju trećinu.«

Kraljevno društvo sv. Jeronima u Zagrebu imati će svoju glavnu skupštinu za prošlu godinu na dan 9. marta o. g. sa slijedećim dnevnim redom: 1. u 10 sati služiti će se u crkvi sv. Marije tita sv. misa za sve pokojne i živuće druževne dobročinitelje; 2. u 11 sati započeti se skupština u druževnoj zgradi, u kojoj će: a) predsjednik skupštini pozdraviti; b) bilježnik čitati godišnji izvještaj; c) blagajnik podnjeti račun o stanju druževne imovine za godinu 1898.; d) izabrati će se censuralni odbor za izpitivanje tih računa; e) viđati će se o eventualnih predložil skupština; napokon f) izabrati će se novi upravljajući odbor družveni.

Priopslano¹⁾

Glasoviti izpravak

g. Franu Matičiću, tiskan u broju 40 dionicu »Naše Sloga« od 29. oktobra l. g. nije nas ni najmanje iznenadio, jer smo znali, da bašva daje samu ono, što u sebi ima.

Srecu nisu ipak boli još i danas, kad pomislimo, koliko je našem župniku trebalo srećnosti, da prepriče i vlastitim imenom podpisne nedonošene budje maštu prepuno netočnosti, — on kojem bi svetost istine imala biti iznad svega! — No tako se dogodilo, da životje padnu u kolo spletaka, galje mjesto razbora vlađu strast.

Daleko od nas i volje i želja da mlađima po praznji slami, ali nememožno mitom i da iz spomenutog izpravka ne uvedemo dve tvarde g. Franu Matičiću pa da si čitaoce »Naše Sloga« sami uz mogućnost stvoriti sud o čitavome, a nevlastito o tome, kdo munice izkrivlja.

U trećoj naime stavei izpravka stoji doslovno:

»Nije istina, da sam ja govorio 28. augusta kat propovjedi o Jubilejski začini i t. d. . . .«

u četvrtoj stavci istog izpravka stoji opet doslovno:

»Nije istina, da je moje stado baš obratno učinilo, ne ga sam ja upućivao i. t. d. . . .«

Zar to nije i žalostno i — smješno?! Hjeđi smo prišediti g. župniku ovu gorku priču, ali pošto je već uz čestog si kolegu počeo krivo slivačati i tumačiti našu dugu šutnju, nismo šutiti ni mogli ni smjeli.«

Boljunčani.

¹⁾ „A članke pod ovim naslovom neodgovara uređenju.

Ovo priopslano tiskamo uz cienik i to na opetovanju zahtjev naših rodoljuba iz one oblike. Skaci eventualni duljini izpravak obično tiskati uvan u cienik, kao što tiskamo i ovoga. Op. Ur-

Listnica uprave.

Nadalje uplatili su za »Našu Slogu« p. n. gg. T. M. Sv. Matjej 2 f., Citočina, Valpovo 1.25 f., B. A. Kraljević 1 f., S. M. Pazin 2.50 f., S. L. Poreč 2 f., T. S. Rieka 2.50 f., G. N. Beč 7 f., A. Filipan 9 f., G. M. Trst 5 f., L. K., I. o. K., Hvar 6 f., R. Dr. M., Beč 2.50 f., C. M., Opizan 2 f., R. Hrvatska, Gradae 5 f., Citočina, Darvar 1.25 f., M. M., Utrine 2 f., Obč. glavarstvo, Baski 5 f., J. F., Materula 2.50 f., D. A., Boljuni 1 f., K. J., Medula 2 f., C. M., Pazin 1.50 f., N. V., Ogulin 5 f., Citočina, Postoj 1.25 f., C. P. M., Krbava 2.50 f., Citočina, Pomer 3 f., S. S., Opatija 5 f., G. M., Kastav 9 f., T. J., Ljubljana 2 f., B. R., Boljan 2 f., R. R., Kožina 1 f., A. A., Baška 5 f., G. I., Berce 2 f., M. M., Volosko 1.50 f., M. S., Višnjana 7 f., R. M., Brest 1.25 f., R. L., Velo selo 4 f., G. R., G. S., Vital Višnjana 2 f., Fr. J., Brestko polje 1 f., B. M., Lančina 2 f., O. L., Pula 2 f., C. I., Drivenik 4 f., G. M., Brigud 2 f., D. Dr., Krk 10 f., Z. A., Medulja 2 f. (Sliči).

Gosp. Kazimir Mandić — Umag. Stiglo u redi; bili će prihvaćeno. Zdravo!

Listnica uredništva.

Gosp. Predsjednik iz Istre nastanjen na Ricci. Kad bi ono od nas odvišlo, obistinili bi se brzo i Vaši i naša ţefja, nu ovako, uz poznati nemar mnogih naših predbrojnika hvalimo Boga, da vucemo i ovako napred. Da ste nam zdravo!

PRODAJA
dalmatinskog vina
na malo i veliko.
(vlastitog proizvoda iz Jesenice kod Omilja)
Filipa Ivanovića
U Trstu, Via Carintia br. 22

Phönix-Pomade

Na izložbi za nje-
govanje zdravlj i
bolešnica u Stuttgartu 1890 nagra-
đena odlikom, jest
po mnenju liečnika
i prihvata na hilj-
adu zahvaljuju:

Jedino postojće u istim pravo i neškodljivo sredstvo, da gospodam i gospodi iz-
raste podpuna i bujna kosa i da zapriče-
ogni odmah opadanje kose i tvorene pruhu; da
ona pospušnje i kod posve mlade gospode
rast jakih brkova. Jamči se za uspeh kan-
o i za nestvornost. Lomčić 80 novčić, postom ili
pouzdanjem 90 novčić.

K. Hoppe,
Beč I. Wipplingergasse 1a.

G. Piccoli,
dvoraki dobavljač
N. Svetosti pape

Lava XIII.

Uekarniće „pri angelu“
u Ljubljani, Dunajska cesta.

Željeznato vino.

Kemične analize odličnih strukovnjaka,
koji su u

željeznatom vnu

ljekarniće Piccoli-a u Ljubljani uvek
potverđivali navedeno moćnvo željeza, jesu
najboljim dokazom, te pružaju najveće
jamstvo za njegovo djelovanje.

Ovo vino je dobro za slabozrne
nervoze, te za osobu usjeđi bolesti
oslabljene, za blidcu, mršavu i bolji-
havu dijecu.

Cena sklenki od 1/2 litra i 10.
Naruke se razlike kretaju po-
starina plaćaju zarađujući.

Javna zahvala.

Rodbini, prijatelji i znancima, te svim onima, koji su se potrudili, da poprate do hladnoga groba milu nam majku, odnosno suprugu

Mariju Štiglić,

budi ovime izražena najdublja zahvala. Osobitu pak harnost dugujemo monsignoru V. Zamliću, veleč. g. A. Ellneru i častnoj gospodi Dubrovčiću i Barbiću, kao i veleč. g. Vj. Spinčići i onoj gospodi zastupnicumu Opatijske i Veprinčićke občine, koji nisu žaliči ni truda ni napora, da nam miloj po-
kojnici izkažu zadnju čast, a nama, da ublaže težku tugu i bol. Bog im platio!

Opština, 25. veljače 1899.

Tugujuća obitelj.

Sve vrsti

tambura

doviva se kod trdke

J. Štjepušin
SISAK

Cienike šaljeni na zahtjev svakomu franko.

THE GRESHAM

Englesko osjeguravajuće društvo na životu Londonu

Aktiva društva do 31. decembra 1897. Kruna 159.997,579.—

Godišnja uplata premija i interesa do 31. dec. 1897. " 28.823,375.—

Izplaćeno na osjeguravajuće interesa od postanka društva (1848). " 343.860,067.—

U godini 1897. izdano 7468 polica za gubitnici od " 67.331,351,91

Prospekti, cijenici i u obice sve druge informacije šalju se badava, ko god pismeno zapita od dolje imenovanog zastupstva, koje dopisuje u svijem jezicima.

Glavno zastupstvo u Trstu

Via del Teatro, N. 1, Tergesteo, Scala IV.

(Traže se svuda dobiti agenci i zastupnici.)